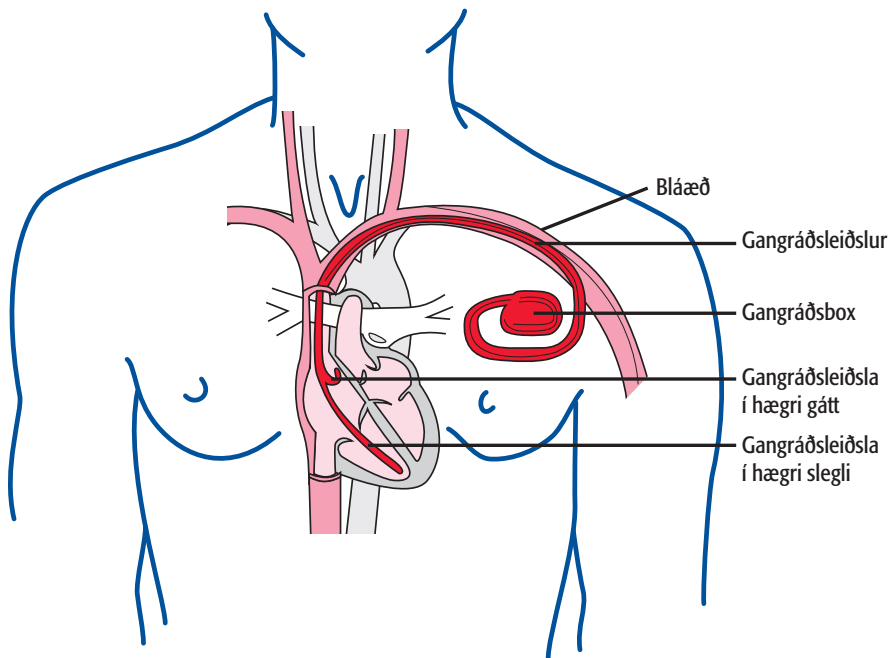

Gangráður

Gangráður er græddur í einstaklinga þegar ákveðnar truflanir verða í leiðslu-kerfi hjartans. Afleiðingar truflana geta ýmist verið hjartsláttarhlé, hægur eða óreglulegur hjartsláttur. Algengast er að gangráður sé meðferð við hægum hjartslætti. Gangráður er fyrirferðalítil og er hann settur undir húð fyrir neðan viðbeinið, hægra eða vinstra megin. Gangráðsigræðsla er gerð á hjartapræðingastofu Landspítala við Hringbraut og tekur um hálfu klukkustund. Aðgerðinni fylgir lítil áhætta. Þó er einhver hættu á blæðingu (um 1% áhætta) loftbrjósti (um 2% áhætta) og að gangráðsleiðslur færast úr stað (um 5% áhætta).

Undirbúningsviðtal

Innskrift og undirbúningur fyrir aðgerð fer fram á göngudeild 10E í kjallara Landspítala við Hringbraut. Spurt verður um heilsufar og fræðsla veitt um undirbúning fyrir aðgerðina. Gera þarf ráð fyrir að innskriftin taki eina klukkustund. Ekki þarf að vera fastandi fyrir komu á göngudeild.

Rannsóknir

Tekin eru blóðsýni og hjartalínurit.

Lyf og ofnæmi

Farið er yfir lyfjanotkun og hvort gera þurfi breytingar á henni fyrir aðgerð. Mikilvægt er að láta vita um ofnæmi fyrir lyfjum, skuggaefni eða öðru.

Kostnaður

Fyrir þjónustu á göngudeild þarf að greiða komu- og rannsóknagjald.

Kvöldið fyrir aðgerð

Fasta

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum í tengslum við svæfingu. Löng fasta er þó ekki góð fyrir líkamann og fólki liður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefnis kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu 6 klst. fyrir komu á spítalann.
- Óhætt er að drekka tæra drykki (1-2 glös í senn) þar til 2 klst. eru í komu á spítalann. Tær drykkur er t.d. vatn, tær ávaxtasafi og mjólkurlaust kaffi og te.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ekki má nota tóbak síðustu 2 klst. fyrir komu á spítalann.

Annar undirbúningur

Við innlögn á deild er gott að hafa með sér afþreyingarefni. Nota má farsíma en stilla þarf á hljóðlausa hringingu. Ráðlagt er að skilja verðmæti eftir heima.

Aðgerðardagur

Sturta

Nauðsynlegt er að fara í sturtu áður en komið er á spítalann. Ekki má nota svitalyktareyði, krem, förðunarvörur, naglalakk, ilmefni eða skartgripni eftir sturtuna og klæðast þarf hreinum fötum.

Lyf að morgni

Taka má morgunlyf með litlum vatnssopa eins og rætt var í undirbúningsviðtali.

Mæting er á hjartagátt 10D í kjallara Landspítala við Hringbraut, á umsömdum tíma að morgni aðgerðardags.

Fyrir aðgerð er settur æðaleggur í handlegg, hár fjarlægt á aðgerðarsvæði undir viðbeini ef þess þarf og gefin róandi lyf og sýklalyf. Aðgerðin er gerð í staðdeyfingu. Lítil skurður er gerður neðan við viðbein. Stungið er í bláæð undir viðbeininu og gangráðsleiðslur færðar í gátt og/eða slegil. Gangráðsleiðslurnar eru tengdar gangráðnum sem komið er fyrir undir húðinni. Skurðinum er lokað með saumi sem eyðist. Vatnsheldar umbúðir eru settar yfir skurðsvæðið. Gangráðsrafhlaðan dugar í 5-10 ár.

Eftirlit með hjartslætti

Fylgst er með hjartslætti í hjartarafsja (monitor).

Matur og drykkur

Drekka má og borða þegar áhrif slakandi lyfja hafa dvínað.

Hreyfing

Fara má fram úr og ganga um eftir getu þegar viðkomandi treystir sér til. Ekki má lyfta olnboga upp fyrir axlarhæð þeim megin sem gangráðurinn er vegna hættu á að gangráðsleiðslurnar færast til. Hinn handlegginn má hreyfa að vild.

Verkir

Búast má við óþægindum eða vægum verkjum í skurðsári og eru sjúklingar hvattir til að láta vita ef þeir þurfa verkjalyf.

Útskrift

Útskrift er áætluð um kvöldið eða daginn eftir aðgerð. Þegar settur er gangráður er tekin röntgenmynd af brjóstkassanum til að sjá staðsetningu gangráðsleiðslanna, hjartalínurit og gangráður mældur og stilltur í gangráðseftirliti. Hjúkrunarfræðingur og hjartasérfræðingur veita útskriftarviðtal þar sem farið er yfir hvers má vænta eftir aðgerð, niðurstöður rannsókna, lyfjanotkun og eftirlit. Ráðlagt er að fara sér hægt þennan dag.

Verkir

Stundum geta verið óþægindi yfir gangráðsstað fyrstu vikur eftir ísetningu meðan bandvefur er að myndast kringum gangráðsboxið. Ef þörf er á, má taka verkjalyf sem hægt er að kaupa án lyfseðils samkvæmt leiðbeiningum lækni eða hjúkrunarfræðings.

Skurðsvæði

Óhætt er að fara í sturtu. Umbúðirnar eru vatnsheldar og eru fjarlægðar í gangráðsmóttöku eftir 7–10 daga. Ekki má fara í sund, baðkar eða heitan pott fyrir en fjórum vikum eftir gangráðssetningu og þá í samráði við lækni í gangráðseftirliti.

Ekki er óeðlilegt að finna og jafnvel greina gangráðsboxið undir húðinni, einkum hjá grönnum einstaklingum. Örfefur getur myndast eftir skurðinn. Ef örið er mjög áberandi og veldur óþægindum er ráðlagt að ræða það við lækni.

Hreyfing

Ekki má aka bíl í eina viku eftir aðgerð.

Í fjórar vikur eftir aðgerðina þarf að forðast mikla áreynslu, ekki lyfta þungu og ekki hreyfa handlegginn upp yfir höfuðið þeim megin sem gangráðurinn er. Til að koma í veg fyrir stíðleika í handleggnum þarf að hreyfa hann um olnboga og hreyfa fingurna. Gangráður kemur oftast ekki í veg fyrir hreyfingu eða íþróttir en mikilvægt er að láta lækni vita ef óþægindi fylgja hreyfingu eða íþróttum.

Vinna

Hefja má vinnu aftur eftir viku, en það fer eftir eðli starfs og líðan.

Daglegt líf

Gangráður er stilltur eftir þörfum hvers og eins. Mögulega finnur fólk þó fyrir hraðari hjartslætti en áður ef hægur hjartsláttur var ástæða gangráðsigræðslunnar. Gangráður kemur ekki í veg fyrir hraðan hjartslátt þannig að þau einkenni eru áfram til staðar.

Gangráður á ekki að hafa áhrif á daglegar athafnir og hægt er að nota öll rafknúin heimilistæki áhyggjulaust. Óhætt er að nota farsíma, þó er ráðlegt að hafa hann ekki nær gangráði en 7 cm þegar talað er í símann.

Ef þörf er á meðferð sjúkráþjálfara, þarf að láta hann vita um gangráðinn.

Stundum gefa öryggishlið á flugvöllum frá sér viðvörunarhljóð vegna gangráðsins og þá þarf yfirleitt að leita á einstaklingi. Vottorð eru sjaldnast tekin gild. Ráðlagt er að láta vita af gangráðnum áður en farið er í gegnum öryggishliðið.

Þó flest rannsóknatæki hafi ekki áhrif á gangráðinn er ráðlagt að láta heilbrigðisstarfsfólk vita af honum. Ekki er hægt að gera segulómun (MRI) hjá fólki með gangráð nema hann sé MRI öruggur. Ef fyrirhuguð er segulómun þarf að hafa samráð við gangráðseftirlit áður.

Fylgjast þarf reglulega með virkni gangráðsins. Skirteini (patient identification card) sem inniheldur upplýsingar um gangráðinn er afhent við eftirlit á gangráðsmöttöku eftir útskrift.

Hafa þarf samband við gangráðseftirlit eða Hjartagátt ef eftirfarandi einkenni gera vart við sig í tvær vikur eftir gangráðssetningu:

- Slappleiki
- Hiti, hærri en 38,5°C
- Verkur, hiti eða bólga á skurðsvæði eykst
- Viðvarandi hjartsláttartruflanir
- Svimi eða viðvarandi hiksti

Símanúmer

Gangráðseftirlit (opið virka daga kl. 08:00-16:00)

543 6031

Hjartagátt 10D

543 2050

Vinsamlegast athugið að sjúkrahúsið getur ekki borið ábyrgð á peningum eða öðrum verðmætum svo sem símum, tölvum o.fl. sem sjúklingar eða aðstandendur hafa meðferðis. Athygli er vakin á því að starfsfólk og nemendur sjúkrahússins eru bundin þagnarskyldu og mega því ekki ræða um málefni sjúklinga á deildinni. Við viljum vinsamlegast biðja þig og aðstandendur þína að ræða ekki það sem þið kunið að verða vitni að eða heyra um aðra sjúklinga. Landspítali er kennsluspítali og nemendur í heilbrigðisfræðum og tengdum greinum stunda hluta af námi sínu á spítalanum. Nemendur fylgjast með og taka þátt í daglegri meðferð sjúklinga og eru alltaf á ábyrgð og undir handleiðslu leiðbeinenda sinna.

ÚTGEFANDI:
LANDSPÍTALI
LYFLÆKNINGASVIÐ
JÚNÍ 2017
LSH-472

ÁBYRGÐARMENN:
YFIRLÆKNIR HJARTAGÁTTAR 10D OG
DEILDARSTJÓRI HJARTAEILDAR 14EG

UMBROT:
SAMSKIPTAEILD